

РЕШЕНИЕ

№ 6028

гр. София, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Румяна М. Найденова Въззивно гражданско дело № 20231100501838 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от П. С. И., действащ чрез процесуалния си представител, срещу решение № 14743 от 16.12.2022 г., постановено по гр. д. № 40343/2021 г. по описа на Софийски районен съд, 54 с-в.

С посоченото решение са отхвърлени предявените искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението на П. С. И., ЕГН *****, обективизирано в заповед № 246/02.06.2021г. на ръководителя на „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД), за възстановяване на П. С. И. на заеманата преди уволнението длъжност - „специалист международен транспорт“, отдел „Продажби трансформатори“ в „Б.х.и.“ АД, и за осъждане на последното да заплати на П. И. сумата от 6338.53 лева, представляваща обезщетение за оставането му без работа поради уволнението за периода от 04.06.2021г. до 04.12.2021г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 05.07.2021г., до окончателно изплащане на задължението.

Във въззивната жалба се излагат подробни съображения, че решението е неправилно, постановено при съществени процесуални нарушения, незаконосъобразно, необосновано, постановено в несъответствие със събраните доказателства. Моли се решението да бъде отменено, а предявените искове да бъдат уважени изцяло. Претендира се присъждане на сторените разноски пред двете съдебни инстанции.

В установения от закона срок, въззиваемият „Б.х.и.“ АД, е депозирал отговор на въззивната жалба, с който я оспорва като неоснователна. Излага подробни аргументи за законосъобразност на постановеното от районния съд решение. Претендира присъждане на сторените във въззивното производство разноски.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество - основателна.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо, налице е постановен диспозитив в съответствие с мотивите на решението. При произнасянето си по правилността на решението съгласно чл.269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правните норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване.

Относно правилността на първоинстанционното решение, въззивният съд намира част от наведените с въззивната жалба доводи за основателни.

По делото е безспорно, че страните са били обвързани от трудов договор № 131/19.07.2018 год., по силата на който ищецът заемал при ответника длъжността „специалист международен транспорт“, сектор „Местни пазари“, отдел „Продажби трансформатори“, дирекция „Трансформатори“. Не се спори и, че на 02.06.2021г. на ищеца е връчено 30 – дневно предизвестие за прекратяване на трудовото му правоотношение и заповед № 246/02.06.2021г. на работодателя за прекратяване на трудовото му правоотношение, считано от 04.06.2021г., като на същия е определено да се изплати обезщетение за неспазен срок на предизвестieto.

От устава на дружеството ответник е видно, че същото е акционерно дружество с едностепенна система на управление /по чл. 219, ал. 1 ТЗ/. Съгласно чл. 235, ал. 1-3 ТЗ членовете на съвета на директорите представляват дружеството колективно, освен ако уставът предвижда друго; съветът на директорите може да овласти едно или няколко лица от състава му да представляват дружеството, като имената на лицата, овластени да представляват дружеството, се вписват в търговския регистър. Чл. 3, ал. 2 от устава предвижда възможност съветът на директорите да овласти един или няколко от членовете му да представляват дружеството. Не се спори, а и след справка в Търговския регистър се установява, че към датата на прекратяване на правоотношението на ищеца изпълнителен директор на дружеството е Алексей К.. От представеното пълномощно е видно, че К., в

качеството му на представляващ въззиваемия, е упълномощил Е.Д.Г. – мениджър „Човешки ресурси“ в ответното дружество, да представлява дружеството във връзка със сключване на трудови договори и анекси към тях, утвърждаване на длъжностни характеристики, подписване на заповеди за прекратяване на трудови договори, щатни разписания, заповеди за определяне на работно време и други заповеди, свързани със служителите на дружеството.

Видно от представения протокол № 248/28.05.2021г. е взето решение да се съкрати една бройка „Специалист международен транспорт“ в отдел „Продажба трансформатори“ към дирекция Трансформатори.

Установява се от представеното поименното щатно разписание на служителите в ответното дружество, че към 05.05.2021 г., в отдел „Продажба трансформатори“ има 1 щатна бройка за длъжността „Специалист международен транспорт“, която е заета от ищеца. Видно от представеното извлечение от поименното щатно разписание на служителите в ответното дружество, утвърдено към 02.07.2021 г., щатната бройка за длъжността „Специалист международен транспорт“ вече не съществува. Ето защо, неоснователно е възражението на ищеца, че не е налице решение за съкращение в щата, взето от компетентен орган – такова има и е взето от оправомощено от изпълнителния член на съвета на директорите лице.

Съкращаване в щата по смисъла на чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от Кодекса на труда има, когато се заличават всички щатни бройки за определена длъжност или се намаляват част от тях. В трайната съдебна практика и в ТР № 5/2019 г. на ОСГК на ВКС е прието, че под „съкращаване на щата“ се разбира фактическо премахване на съответната трудова функция като длъжност или щатна бройка. При съкращаване в щата на единствената щатна длъжност /трудова функция/, работодателят може да уволни съответния работник или служител, заемащ тази длъжност, или да направи подбор между него и друг, заемащ близка или сходна длъжност, т. е не е задължен. Съдът е компетентен само да провери законността на уволнението към момента на извършването му. Съдът не е компетентен да се произнася имало ли е обективна необходимост или не от такава промяна.

Предпоставките, при които е налице законно уволнение на основание съкращаване на щата са следните: 1/. да е налице премахване, считано от един определен момент за в бъдеще, на отделни длъжности от утвърдения общ брой на работниците или служителите в предприятието или учреждението поради преустановяване на съответстващите им трудови функции; 2/. съкращението да е реално; 3/. да е налице към момента на уволнението - датата на уволнението трябва да съвпада или да следва датата, на която е извършено реалното фактическо съкращаване и 4/. да е извършено по съответния ред и от компетентния орган. При съкращаването на щата работодателят следва да посочи наименованието и броят на съкратените длъжности, кои и колко от съществуващите длъжности- щатни бройки, се премахват. В тежест на ищеца е да докаже, че между него и ответника е сключен трудов договор със соченото в исковата молба съдържание, който е бил прекратен от страна на ответника, обстоятелства, които в случая са отделени като безспорни между страните от

съда, респ. са се осъществили.

„Фиктивно” съкращаване на щата е налице в случаите, когато се премахва длъжността като наименование, но се запазва трудовата ѝ функция в съществените ѝ права и задължения като съдържание на новооткрита длъжност. Съкращаването е фиктивно и ако има промяна само в наименованието на длъжността, а не и в съществените ѝ функции. При съпоставка на двете щатни разписания не се установява наличието на новосъздадена длъжност, чиито съществени функции и задължения са като на заеманата от ищеца длъжност, но с променено длъжностното наименование. Събраните по делото доказателства установяват категорично, че е налице реално съкращаване на заеманата от ищеца длъжност. Това, което е от значение е съкращаването на съответна щатна бройка да е извършено от лицето или органа, който има право да извършва промени в щатното разписание и да е реално - да има фактическо /реално/ премахване на трудовите задължения, които включва процесната длъжност.

Реално съкращаване на щатна бройка за определена длъжност е налице не само при отпадане на трудовите ѝ функции, но и когато се премахва щатна бройка за определена длъжност, без да отпадат трудовите ѝ функции - част от тях се запазват и преминават към друга длъжност или трудовите функции изцяло се разпределят между други длъжности. Съкращаване на щата по смисъла на чл. 328, ал. 1, т. 2 КТ има тогава, когато престава да съществува трудовата функция за съответната длъжност. Няма значение дали изпълнението на тази функция е разпределено между други /назначени отпреди това/ служители или отпада изцяло, тъй като не е необходима на работодателя - съкращаването на щата е реално, когато служителите, изпълняващи тази функция, намаляват в резултат на промяната в щата. Ето защо, дори при съпоставка на представената длъжностна характеристика на ищеца и на Анелия Митринска пред въззивния съд, не се установява твърдяната от въззивника фиктивност при съкращаването на щата.

Не са допуснати сочените от въззивника нарушения, свързани с формата на акта за прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно чл. 335, ал. 2, т. 1 КТ, когато трудовото правоотношение се прекратява с предизвестие, прекратяването настъпва по силата на закона с изтичане срока на предизвестieto, а заповедта има само констативен характер. В случая е отправено такова предизвестие от работодателя, чрез надлежно упълномощено да упражнява работодателска власт лице по силата на представеното пълномощно, с което е спазено изискването за писмена форма на прекратяването, и от съдържанието му еднозначно следва основанието, на което се прекратява трудовия договор, макар и да е посочено само цифром. При уволнение на посоченото основание в закона няма изискване за мотивиране на заповедта, тъй като е безвиновно и не налага обосноваване на уволнението

Настоящият състав изцяло споделя изложените от СРС изводи, че в случая правото на служителя не е нарушено с непосочването в заповедта за уволнение дали е налице хипотезата на закриване на част от предприятието или съкращаване на щата.

В Решение № 145 от 18.02.2010 г. на ВКС по гр. д. № 565/2009 г., III г. о., ГК е

прието, че: „Ако работодателят не е изпълнил задължението в заповедта за уволнение да уточни правното основание от посочения текст на закона, но работникът или служителят, при връчване на заповедта, е узнал правното основание, целта на закона е постигната - интересите на уволненото лице са защитени. То не е поставено в положение на неизвестност, срещу кое от двете различни основания да се брани, не е постановено в положение на "процесуална изненада" или "процесуално неравенство", тъй като предмета на спора е определен и неговото право на защита няма да бъде нарушено.” Същото е прието и в Решение № 205 от 2.08.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1244/2012 г., IV г. о., ГК и решение № 52/08.07.2020г. по гр. д. № 4013/2019г., ВКС, III ГО.

От показанията на разпитания по делото свидетел се установява, че на въззивника е било разяснено на какво основание се прекратява трудовото му правоотношение.

Още повече, че дори ищецът да не беше узнал на кое от двете превидени основания се прекратява трудовото му правоотношение, то съдът е длъжен да изследва дали са налице и двете хипотези, поради което това възражение на въззивника е неоснователно. В този случай работодателят може да доказва наличието на двете основания и спазването на допълнителните изисквания за всяко от тях. Уволнението ще е законно, ако е налице кое да е от основанията и са спазени допълнителните изисквания за него. Недоказването на другото основание или неспазването на някое от специфичните за него изисквания не опорочава уволнението на доказаното основание - Решение № 159 от 19.07.2013 г. на ВКС по гр. д. № 770/2012 г., IV г. о., ГК.

В практиката на ВКС се приема, че към момента на връчване на предизвестието трябва да е взето решението за провеждане на съкращение. Такова решение в настоящия случай е налице, видно от представения протокол № 248/28.05.2021г. от заседание на съвета на директорите. С цитирания протокол е взето решение за съкращаване на единствената щатна бройка за длъжността „специалист международен транспорт“ в отдел „Продажби трансформатори“ на дирекция „Трансформатори“. Към този момент не е необходимо новото щатно разписание да е влязло в сила, тъй като към този момент не се прекратява трудовото правоотношение - то продължава да съществува и ще се прекрати, когато изтече срокът на предизвестието. Трудовото правоотношение обаче не може да бъде прекратено преди да бъде изчерпано действието на старото щатно разписание. Най-ранният момент, към който то може да бъде прекратено е последният работен ден на действието на старото щатно разписание, за да може в първия ден на действието на новото щатно разписание работодателят да остане обвързан от трудови правоотношения само с тези работници и служители, за които има предвиден щат – така решение № 183/25.06.2014г. по гр. д. № 7042/2013г. на ВКС, III ГО, решение № 379/15.10.2012г. по гр. д. № 944/2011 година на ВКС, IV, ГО.

В случая обаче трудовото правоотношение е прекратено, считано от 04.06.2021г., преди изтичане срока на предизвестие, в какъвто смисъл има изрично изявление на работодателя в заповедта за уволнение, а новото поименно щатно разписание е влязло в сила едва на 02.07.2021г., тоест един месец след прекратяване на трудовото правоотношение.

Действително, когато към момента на връчване на предизвестие липсва елемент от фактическия състав на основанията за уволнение, който е настъпил по-късно до изтичане на срока на предизвестие, следва да се приеме, че недостатъкът се санира, по аналогия от чл. 74, ал. 6 КТ. При допълване на фактическия състав преди да настъпят последиците от отправеното предизвестие - прекратяването на трудовото правоотношение по силата на закона, това обстоятелство не трябва да се елиминира, а следва да се вземе предвид при преценка на законността на уволнението./ решение по гр.д. № 1188/09 г. ВКС, III на трето ГО/.

По делото обаче е установено, че решението за съкращаване на щата е взето на 28.05.2021г., трудовото правоотношение е прекратено, считано от 04.06.2021г., а новото поименно щатно разписание е влязло в сила едва на 02.07.2021г. /което обстоятелство не е спорно между страните, а и се твърди от самия ответник в отговора на исковата молба/, тоест един месец след прекратяване на трудовото правоотношение, поради което към датата на уволнението не е бил завършен фактическият състав, а е действало все още старото щатно разписание, в което фигурира и длъжността на ищеца.

Съгласно приетото в решение № 413/17.08.2010г. по гр. д. № 1804/2009г. на ВКС, работодателят може да прекрати трудовото правоотношение със заповед, която да предхожда реалното съкращаване на щата, но ако в заповедта е посочен по – късен момент, моментът на влизане в сила на новото щатно разписание, според което се намалява щата на работниците или служителите - решение № 41/19.02.2016г. по гр. д. № 3820/2015г. на ВКС, IV ГО.

В настоящия случай обаче в заповедта не е посочен по – късен момент. Напротив, посочено е изрично, че правоотношението се прекратява, считано от 04.06.2021г.

Ето защо, основателни са изложените във въззивната жалба доводи, че уволнението е извършено преди утвърждаване на новото щатно разписание. Само на това основание, искът следва да бъде уважен като основателен и доказан.

Предвид резултата по главния иск по чл. 344, ал. 1, т.1 КТ, основателни се явяват и обусловените по чл. 344, ал. 1, т. 2 и т. 3 вр. чл. 225, ал. 1 и ал. 2 КТ - за възстановяване на заеманата до уволнението длъжност и за заплащане на обезщетение за времето, през което ищецът е останал без работа поради уволнението.

Обезщетението по чл. 225, ал. 3 КТ се определя на базата на последното брутно трудово възнаграждение, получено преди незаконното уволнение, като същото не може да бъде по - малко от размера на установената за страната минимална работна заплата за периода на недопускането на работа – тълкувателно решение № 2/2013г. на ОСГК.

Съгласно чл. 220, ал. 1 КТ страната, която има право да прекрати трудовото правоотношение с предизвестие, може да го прекрати и преди да изтече срокът на предизвестие, при което дължи на другата страна обезщетение в размер на брутно трудово възнаграждение на работника или служителя за неспазения срок на предизвестие.

Видно от представения фиш за м. 06.2021г., на ищеца е било изплатено обезщетение

в размер на 1570.56 лв., поради което съдът приема, че това е размерът на последното брутно трудово възнаграждение. За 6 месеца, обезщетението възлиза на 9423.36 лв. /1570.56 x 6/.

Работодателят в отговора на исковата молба е направил възражение за прихващане със свои насрещни вземания, както следва: сумата от 1570.56 лв., платена като обезщетение за неспазено предизвестие, сумата от 1514.80 лв., представляваща обезщетение за оставане без работа за един месец и сумата от 1026.84 лв. за неползван платен годишен отпуск.

По възражението за прихващане ищецът изрично признава, че работодателят му е заплатил посочените по – горе обезщетения. Предвид резултата по исковете с правно основание чл. 344, ал. 1 КТ, то се явява платено на отпаднало основание и подлежи на възстановяване, на осн. чл. 55, ал. 1 ЗЗД по отношение на обезщетения за неспазено предизвестие и оставане без работа.

Неоснователно е обаче възражението за прихващане с платената сума за обезщетение за неизползван платен годишен отпуск. В решение № 1627/13.10.2005г. по гр. д. № 562/2003г. на ВКС, I ГО, решение № 623/24.06.2002г. по гр. д. № 933/2001г. на ВКС, решение №115/28.03.2011г. по гр. д. № 1119/2010г. на ВКС, IV ГО, съдът приема, че при прекратяване на трудовото правоотношение работодателят дължи на работника обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск. При отмяна на заповедта за уволнение и възстановяване на работа на заеманата длъжност, не се дължи връщане на това обезщетение, тъй като трудовото правоотношение е било прекратено и обезщетението е изплатено законно. При евентуално връщане на служителя на работа, същият вече не може да претендира реалното използване на отпуска, тъй като отношенията между страните са уредени в съответствие с правата им в един предходен момент.

След подаване на отговора на исковата молба и във връзка с направеното изявление за прихващане, ищецът изрично е заявил, че намалява иска с размера на така платените обезщетения, като в тази връзка СРС е постановил определение по чл. 214 ГПК и е прекратил частично поризводството по делото.

След приспадане на платените от работодателя обезщетения за неспазено предизвестие и за оставане без работа за един месец, дължимият размер на обезщетението възлиза на претендираните от ищеца 6338 лв. /9423.36 лв. - 1570.56 лв. - обезщетение за неспазено предизвестие - 1514.80 лв. - обезщетение за оставане без работа за един месец/.

С оглед на изложеното, съдът намира, че искът следва да бъде уважен до посочения размер от 6338 лв. и отхвърлен за разликата от 0.53 ст.

При тези съображения, поради несъвпадане изводите на двете съдебни ин-станции по съществото на спора, постановеното от СРС решение следва да бъде отменено.

По разноските за въззивната инстанция:

При този изход на делото ищецът има право на разноски, съгласно чл. 78, ал. 1 ГПК.

На основание чл. 78, ал. 6 във вр. с чл. 72, ал. 1 във вр. с чл. 71, ал. 1, изр. 1, пр. 1 във

вр. с чл. 69, ал. 1, т. 1 от ГПК във вр. с чл. 1 и чл. 3 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС държавна такса в общ размер на 413.52 лева, от които: държавна такса в размер на 80.00 лева за неоценяемия иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 от КТ, държавна такса в размер на 80.00 лева за неоценяемия иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 от КТ и държавна такса в размер на 253.52 лева за иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 КТ а по сметка нта СГС държавна такса в общ размер на 206.76 лв.

На основание чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 2, ал. 2, чл. 5, т. 1 и чл. 7, ал. 1, т. 1 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, във вр. с чл. 78, ал. 1 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на ищеца, сумата в размер на 650 лева – възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска помощ пред СРС и 780 лв. за въззивното производство.

На основание чл. 242, ал. 1 от ГПК съдът следва да допусне предварително изпълнение на решението в частта му за присъденото обезщетение.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 14743/16.12.2012г., постановено по гр. д. № 40343/2021г. на СРС 54 с-в, в частта, в която са отхвърлени предявените искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 във вр. с чл. 225, ал. 1 КТ за признаване за незаконно и отмяна на уволнението на П. С. И., ЕГН *****, обективизирано в заповед № 246/02.06.2021г. на ръководителя на „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД), за възстановяване на П. С. И. на заеманата преди уволнението длъжност- „специалист международен транспорт“, отдел „Продажби трансформатори“ в „Б.х.и.“ АД и за осъждане на последното да заплати на П. И. сумата от 6338 лева, представляваща обезщетение за оставането му без работа поради уволнението за периода от 04.06.2021г. до 04.12.2021г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 05.07.2021г. до окончателно изплащане на задължението и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ПРИЗНАВА за незаконно уволнението и отменя като незаконосъобразна, на осн. чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ, заповед № 246/02.06.2021г., с която е прекратено трудовото правоотношение с П. С. И. по иска, предявен от П. С. И., ЕГН ***** против „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД).

ВЪЗСТАНОВЯВА П. С. И., ЕГН ***** на заеманата преди уволнението длъжност - „специалист международен транспорт“, отдел „Продажби трансформатори“, на осн. чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ.

ОСЪЖДА „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД) да

заплати на П. С. И., ЕГН ***** обезщетение в размер на 6338 лв., на осн. чл. 344, ал. 1, т 3 КТ.

Потвърждава решението в останалата обжалвана част по иска с правно основание чл. 344, ал. 1, т 3 КТ.

ОСЪЖДА „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД) да заплати на Софийски районен съд на основание чл. 78, ал. 6 ГПК сумата от 413.52 лв. за държавна такса.

ОСЪЖДА „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД) да заплати на Софийски градски съд на основание чл. 78, ал. 6 ГПК сумата от 206.76 лв. за държавна такса.

ОСЪЖДА „Б.х.и.“ АД, ЕИК **** (с предишно наименование „Х.Х.И.К.Б.“ АД) да заплати на адв. Ц.Н.Д., АК Велико Търново, личен № ****, на основание чл. 38 от ЗА сумата от общо 1430 лв., представляваща възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ в производството пред двете инстанции.

ДОПУСКА на основание чл. 242, ал.1 от ГПК предварително изпълнение на решението в частта относно присъдената сума за обезщетение от 6338 лв.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните, при предпоставките на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____